

nerne i forskjellige Retninger større Myndighed med Hensyn til disse Sager, end der var indrømmet gennem Udkastet, medens man ikke mis kjender, at der allerede ved Udkastet er indrømmet en Deel i den Retning. — Udvalget har meent, at man ikke kunde gaae ind paa en Lov, der lægger større Byrder paa Communerne i det Hele til Almue-skolevæsenet, uden at man med det Samme gjorde et Fremmskridt til Communes Selvbestemmelsesret under et blot Tilsyn fra Statens Side i dette Forhold, en Ret, der jo allerede i Grundloven er anerkjendt for at være given. — Det er altsaa kun under den Forudsætning, at Administrationen vil gjøre hvad den formaaer til at bringe vort Skolevæsen paa en bedre Fod snarest muligt, og under Forudsætning af, at Communerne med Hensyn til Bestyrelsen, navnlig af Alt hvad det Deconomiske angaaer, faaer en Ret til selv at bestemme og beslutte derom, at Udvalget har sluttet sig til Lovudkastet. — Dette beder jeg fastholdt under Forhandlingerne over de enkelte Paragrapher. — Udvalget har foreslaaet en ny Affattelse af § 1. § 1 i Lovudkastet gaaer ud paa at bestemme, at hvor Børneantallet er over 90, skal der ske enten en Udvidelse af Skolebygningen og en Anden-Lærer ansættes, eller Oprettelsen af en heel ny Skole. Der er imidlertid ikke bestemt, til hvad Tidspunkt Optællingen af Børneantallet skal foregaae, og det er jo vist, at Skolen navnlig til de forskjellige Aarstider bliver besøgt forskjelligt, af et større eller mindre Antal Børn. — For at komme ud over Uvissheden i denne Henseende, har Udvalget stillet Forslag til en Forandring i Paragraphen, saaledes at det bliver Gjennemsnitsantallet af Børnene, der skal udfindes for et Aar, som bliver det Bestemmende.

I Udkastets § 1 er det, som sagt, bestemt, at, naar Børneantallet er over 90, skal der finde en Tilbygning Sted eller oprettes en ny Skole, naar der ikke fra Kultusministeriet er holdes Bevilling til en Udsættelse, i hvilken Henseende Ministeriet, efter Udkastet, skulde have Ret til at bevilge Udsættelse, naar Børneantallet ikke oversteg 120. Det var altsaa et Børneantal af imellem 90 og 120, som man ansaae det tilraadeligt at kunne indrømme med Hensyn til de allerede tilstedeværende

Skoler. Udvalget har foreslaaet at sætte et Gjennemsnitsstal for et Aar og har dertil valgt Tallet 100. Udvalget har ikke overseet, at man, naar man vælger Tallet 100, kan i enkelte Tilfælde komme til, naar man sætter det bestemt og ikke giver nogen Tilladelse til Udsættelse, at foranledige en Ombygning af Skoler, i Tilfælde, hvor det dog maaskee kunde være tilraadeligt, at en Udsættelse indrømmedes. Men paa den anden Side har Udvalget ved, som det vil sees, at foreslaae en Tilføining til § 1, angaaende Underviisningen af Børn i den yngste skolepligtige Alder, troet at kunne opstille et Middel, som kunde være imod den Frygt, der kunde være med Hensyn til Paragraphens første Deel. Det er allerede nu indrømmet ved Loven af 2den Mai s. A., at Forældre og Børgere kunne lade deres Børn undervise hos Hvemsomhelst og hvor som helst, naar Børnene kun ved de halvaarlige Examineringer møde i Skolen, og der befindes at være bragte, efter deres Alder og Evner, til det Udviklingsstrin, som maa forlanges. Naar det er givet, at samtlige Forældre og Børgere have en saadan Ret, saa har Udvalget ikke taget i Betænkning at foreslaae, at denne Ret ogsaa maatte kunne gives Skolekommissionerne i Kjøbstæderne og Sogneforstanderskaberne paa Landet; thi disse Autoriteter ere jo udgaaede fra Valg af deres Medborgere og maae altsaa være Mænd, der i alle Tilfælde ville vide lige saa fuldt at varetage Underviisningens Løb som Forældre og Børgere i de enkelte Tilfælde, og naar denne Ret indrømmes disse Autoriteter, saa har Udvalget ikke troet, at der kunde være nogen Betænkning ved, at man forøvrigt fastholdt den Bestemmelse, at, hvor Gjennemsnitsantallet af Børnene i et Aar fandtes at være over 100, maatte der enten indrettes en nye Skolestue eller oprettes en heel nye Skole.

Med Hensyn til § 2 er det mindre vigtige Forslag, Udvalget dertil har stillet. Hvor det nemlig i § 2 i Udkastet er bestemt, at der omkring Skolebygningen skal være et brolagt Forstøg af een Alens Brede, har Udvalget foreslaaet, at der skulde sættes „mindst“ af een Alens Brede. Det vil strax sees, af hvad Grund dette er foreslaaet, og jeg skal derfor